

EDINOST

Opisni in oznanila se računajo po vsaki strani v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazze Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazze Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v ediciji je meč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku prvega četrtletja vabimo svoje naročnike, da sedaj ponovno svojo naročbo za nadalje in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Naglašati nam je še, da se bomo v prihodnjem letu izdatneje bavili z delavskimi, obrtnimi in poljedelskimi zadevami.

Ker pa vsopredno z razvijanjem naroda narašča tudi naloga našemu listu tako, da je nismo več mogli primerno izvrševati pri najboljši volji, izdajali bodemo odslej vsako soboto prilogo z imenom „Novičar“, kakor je razvidno iz dotične vesti, priobčene na drugem mestu denašnje številke.

Cene „Edinosti“ in „Novičarja“ so:

Za vse leto:
„Edinost“ brez „Novičarja“ gl. 6.—
z „Novičarjem“ „ 7.—
„Novičar“ sam (po pošti) „ 1.80

Za pol leta:
„Edinost“ brez „Novičarja“ gl. 3.—
z „Novičarjem“ „ 3.50
„Novičar“ sam (po pošti) „ —.90

Za četrt leta:
„Edinost“ brez „Novičarja“ gl. 1.50
z „Novičarjem“ „ 1.75
„Novičar“ sam (po pošti) „ —.45

Posamične številke „Edinosti“ se dobivajo po tabakarnah v Trstu po 5 kr., v Gorici in Ajdovščini po 6 kr.; posamične številke „Novičarja“ po 2 kr.

Uredništvo in upravništvo.

PODLISTEK.

O Simonu Gregorčiču.

Predavanje gosp. profesorja dra. Karola Glaserja v tržaški čitalnici dne 17. decembra 1892.

Slavno občinstvo,

Pričakujete pač, spoštovani udeleženci denašnjega večera, da za uvod podam malko sliko pesnikovanja Gregorčičevih prednikov, da se potem lože presodi in uvažuje njegova vrednost. Dovoljujem si pa na mesto tega pozornost obrniti na drugo stran, pozornost namreč ne samo tukaj zbranih rojakov, nego slovenske inteligence, na letnico 1893.

Če zakonska dva preživita pedeset let, ko sta prestala mnogo nezgod, pa užila tudi zadovoljne trenutke uzajemnega truda; če duhovnik v teškem svojem poklicu gleda na polstoletja svojega trudoljubivega posla v svojem stanu; če so izvoljenci med duhovniki slovesno obhajali celo pedesetletnico svojega škofovanja, je naravno, da takim slavljencem done vesela voščila nasproti, in da se dotičniki sami ali pa njihovi prijatelji radi ozirajo na plode in

Shod volilcev!

Častitim volilcem III. volilnega okraja mesta Tržaškega in okolice (za državni zbor)!!

Podpisani Vas uljudno vabi k shodu, ki bo dne 8. t. m. ob 10. uri predpoludne v dvorani Mally, Via Torrente št. 16, kjer bodem poročal o svojem delovanju v državnem zboru. Vstop je dovoljen samo volilcem.

Ivan Nabergoj.
drž. poslanec.

Naše mestno gospodarstvo.

Stara pesem je že, da večina v našem mestnem svetu v svoji politički in narodni strasti ne misli na gmotni blagor občine tako, kakor bi trebalo, da bi se Trst razvijal dostojno svetovnega mesta trgovinskega. Večina našega mestnega zbora tiči v trdih sponah vpliva najradikalnejših elementov italijanskih, onih elementov, kojim je obči blagor deveta briga, a poznani politički „idejali“ — vse. Ti odnošaji prouzročajo veliko mizérijo v našem mestnem proračunu, tako, da mora vsak skrbni meščan le se strahom zreti v bodočnost. Mi smo svarili neprestano, mi smo prosili in prosili kompetentne kroge, da vendar enkrat izprevidijo, kam jadramo. Pozivljali smo jih, naj se vendar malo ozro okoli sebe, da zapazijo, da v isti meri, kakor naraščajo strasti in narodna nestrpnost, gineva skrb za podlago razvoju mesta našega. Obrčali smo se do kompetentnih vladnih krogov zato, ker smo uverjeni, da ne zadošča zgolj kritikovanje mestne gospode; kajti usoda mesta tržaškega nikakor ni le strogo lokalna zadeva, ampak je od nje odvisen trgovinski razvoj vse države. Po takem je opravičena trditev, da tu gre za koristi vse države in da je vladnim krogom sveta dolžnost skrbno čuvati te interese.

trude pretečenega polstoletja na strma pota in na zadržke, ki so ovirali njihove stopinje. To zanimanje pa pristojna tem bolj narodom, kateri se po pedeset letnem razvijanju ponosno lahko ozirajo nazaj, češ, leta niso izgubljena.

Slovenski narod bo obhajal nastopnega leta pedesetletnico, o kateri bi želeli, da ne bi mimošla tiho in neopazovano, namreč 50letnica našega preporoda, 50letnica obstanka „Novic“.

Primeren bi bil čas l. 1893, da bi si Slovenci ali kak znanstven zavod dali račun, koliko so napredovali osobito od leta 1843 do 1893, koliko so napredovali sploh.

Za nas Slovence jo prvi letnik „Novic“ zgodovinsko in slovstveno znamenita knjiga; zato jo tukaj podajem na ogled.

Od l. 1843 do l. 1868, tedaj celih 25 let so „Novice“ učile, svarile, budile Slovence in njim bile glavno glasilo in so zbirale okoli svojega ognjišča vse slovensko razumnost. Odgajale so nam rodoljube, ki so pa začenjali pisati samostalno, tako da je Stritar l. 1868 v Janežičevem „Glasniku“ postavil prašanje: Jeli je treba našim pesnikom kritike? Istega leta se je v Mariboru začel oglašati „Slov. Narod“

Pišočim te-le vratice imeli smo pred očmi le gospodarske koristi, a gotovo je, da tudi važnost Primorske — te toli izpostavljene točke — v političkem pogledu zahteva pozornost čuvarjev državnih koristi vsaj v toliki, če ne večji meri, nego li gospodarski razvoj.

Mi svarimo neprestano, a glas naš ostaja dosledno glas vpijočega v puščavi. A ne le to: ampak pri vseh naših dobrih namelih, razupiva se nas kot nemirneže: slika se nas, ako se le ganemo, kot „razdirajoči element“, kojega treba držati na uzdi.

A to nas ne plaši, da ne bi svarili še nadalje, uverjeni, da slednjič mora priti spoznanje. To je naše trdno prepričanje in mogli bi po takem mirno čakati, da dozori sad sam po sebi, ko bi nas ne vznemirjala bojazen, da pride spoznanje — prepoznano. Gospodje, ki imajo v deželi naši prvo besedo, naj le pomislijo, da je v sedanjem hitro bežočem času čisto zelo težko nadomestiti — zamujene trenutke. Torej caveat consules!

Naša svarila in naši opomini smatrali so se vedno pristranskimi, ker izhajajo iz narodnega in političkega strankarstva, dasi je gotovo, da je vse, kar se ogiblje tu v Trstu okoli nas, bolj tesno srčno v narodnemu popludu, nego smo mi Slovenci. Dá, mi bi rekli, da Slovenci še preradi podrejšo svoje narodne koristi najmalenkostnejšim gospodarskim koristim. In zato so krivična vsa očitanja na adresu Slovencev, kolikor se dostaja narodne tesnosrčnosti.

A naši nasprotniki na desni in levi nočejo pripoznati, da smo ravno mi Slovenci položili že nebrotno žrtev na oltar zmernosti v narodnem pogledu.

Ne prihaja nam na misel, da bi se tožili na tem, kajti vsaki bolesti — telesni in duševni — se človek časoma nekako privadi. V zavesti, da le dobro hočemo, hodili bomo tudi v bodočnosti to pot, dokler se ne približamo trenutku, ko

podupiraje deloma „Novice“, deloma ostreje in z mladeniškim ognjem naglašuje naše zahteve.

Začela so se pripravljati tla slobodnejšim nazorom, katerim moramo priznati, da so v zadnjih 25 letih pridobili trdna tla. Če imenujem imeni Bleiweis, Stritar, eden kot državnik — če se mi dovoli to ime za naše male razmere — drugi kot pisatelj, bo morda vsak izmed čast. posl. priznaval, da je Bleiweis za prvo polovico 50 letnice našega razvitka, Stritar pa v zadnji polovici od 1868 do 1893 najmarkantnejša oseba v našem slovstvenem gibanju. Odgojil je zadnji po svojem „Zvonu“ mnogo odličnih mož, ki delajo čast našemu malemu narodu in ki so mnogo pripomogli, da se še precej hlabro ženemo naprej. Dostikrat se sliši tožba pesimistična, da nazadujemo. Tožbe te imajo dvojni izvor, če izvirajo iz opazovanja našega javnega življenja, ali pa če se ozirjemo na slovstveno gibanje.

O prvem tukaj ne morem govoriti in tudi nimam namena, v drugem obziru pa se skladam s Selakom ki v „Kroat. Rundschau“ piše o Simonu Gregorčiču, da je krivo sedanjemu času očitati, češ, materijalizem preplavi vse.

zavlada vae strani zavest, da je naša korist — korist države. Na tem potu hočemo pazno zasledovati in z veseljem pozdravljati sleherno znamenje, kažeče nam, da so tudi drugi začeli soditi tako, kakor sodimo mi.

In danes že pozdravljamo jedno tako znamenje, dobro došlo tembolj, ker prihaja se strani hudih nasprotnikov naših nemške narodnosti.

Dogodki v poslednjih sejah mestnega zastopa vzbudili so zanimanje na široko in obsojajo jih že — to treba zabeležiti — najvernejši zavozniki naše radikalne stranke italijanske, obsoja jih že nemšk list, stoječ na vrhuncu sovraštva do nas Slovencev — „Grazer Tagespost.“ Temu listu se pač ne more očitati pristranost v zmislu, Slovencev prijaznem; in vendar piše o našem mestnem gospodarstvu tako — kakor pišemo mi!!!

Dopis iz Trsta v „Grazer Tagespost“, priobčen v številki z dne 31. decembra 1892, pravi namreč nastopno:

„Z našimi občinskimi financami smo jako na slabem. Tudi občinski proračun za prihodnje upravno leto kaže izdaten primanjkljaj, ki je določen za sedaj — to je, po proračunu, o kojem so obravnavali v tem tednu — na 3000 gl., ki pa bo v praksi izvestno veliko večji. Ta mizérija pa čisto nič ne briga gospode v mestnem svétu in zavračajo čisto jednostavno vso krivdo na odpravo proste luke na široka pleča državne vlade. Proračun se kar prebija v dveh, treh sejah v zadnjem hipu pred novim letom in k večem porabijo to priliko, da založe zaušnico vladi in drugim činiteljem, s kojimi večina ne živi v prijateljstvu, da si le pridobe pohvalo „morettov“ na galeriji. V resnici pa nima razprava o proračunu večje cene, nego jej jo prisojja mestni magistrat sam. Takoj v prvih sejah v novem upravnem letu občutijo namreč gospoda na municipiju silno potrebo, ustvarjati do cela nepo-

Imamo še pesnike, ki visoko drže prapor idejalnosti in eden iz teh je:

Simon Gregorčič

porojen 15. okt. leta 1844 na Vrnem, fare Libušnje, pod Krnom, prišel je v nemško osnovno šolo v Gorico, kjer je obiskaval gimnazijo do l. 1864; prva dva razreda dovršil je kot svoboden dijak, od tretjega naprej je bil vzet v malo semenišče. Bogoslovec tretjega leta je bil v duhovnika posvečen l. 1867; služboval je najpoprej v Kobaridu od l. 1868 do 1873. Tu je z Gruntarjem vred osnoval čitalnico in je vadil priproste kmetske fante v petji. Iz Kobarida je bil premeščen v Rihenberg na Brancici. V slovo poje:

Zató, ko se poslavljam z vami
Pri srci, oh, mi je hudó;
Zató poslavljam se s solzami
Zató ostavljam vas s prošnjami
Ki vroče mi kipé v nebo:

Ta cvetni dol, te gričke zlate
Naj čuva in osreči Bog,
On blagoslovi njive, trate,
Vam žetve, bratve daj bogate
In vas ohrani vseh nadlog.

V Rihenbergu so bile druge razmere kakor v Kobaridu: ni kazalo, mnogo truditi se za javnost, nego zedinil je duševne zmožnosti

trebne nove službe, katerih plače se postavljajo na račun rednih stroškov in kojih vsota ob koncu leta pripomore v to, da je učinkoviti računski zaključek še neugodnejši, nego je bil preračunjen. A potem ne mine nijedna seja, da ne bi se zahtevali in brez zadržka dovoljevali izredni ali dodatni krediti in sicer k takim svotam proračuna, s kojimi bi izhajali prav lahko, da je gospodarstvo redno in v zmislu proračuna. Ako še pomislimo, da mej letom občino čisto zadene potreba, da mora nakazati visoke svote za slučaje, zares nepredvidljene, pridemo do zaključka, da konec pesmi bude propad občine.

Ako pa je finančni položaj občine že sedaj zelo resen, je pri izgled v bodočnost še žalostnejši, kajti s koncem decembra 1883 odpade točkarina, ki se je dovolila municipiju še za to leto. In s tem izgubi občina še okolo 200.000 gl. ter se tako zveča nje primanjkljaj; kajti se ni nadejati — vsaj za sedaj ne — da bi se ta odpadek pokrili po kakoršni-si-bodi davčni operaciji; vlada se je že sedaj uprla eventualno namerovanemu zvišenju občinskih doklad k državnim užitninam. Te finančne kolamitete zadenejo naše mesto tem hujše, ker je se svojimi javnimi napravami zelo daleč zaostala za razvojem prebivalstva. Že desetletja je na dnevnem redu načrt zgradbe vodovoda, s katerim je v tesni svezi uravnanje kanalizacije, prepotrebno iz zdravstvenih ozirov.

Že dolgo let se misli na zrušenje zavoda, zgradbo nove bolnice, deželne norišnice in mnogo drugih javnih naprav. Uresničenje teh načrtov se pa zategne na nedogledne čase, ker nedostajajo denarnih sredstev; in ker se ne izvršijo ta potrebna dela, ne smemo se čuditi, da je mestni svet v svoji zadnji seji povsem opustil že podrobno izdelani načrt za električno razsvetljavo mesta in se mesto te najbrže uvede Auerjev sistem za razsvetljavo ulic.

Kaj pravi torej „Grazer Tagespost“? Čujte: da je propad občine neizogiben, ako ne krenemo na druga pota. Toraj še enkrat: Caveant coonsules!

Naši poslanci in položaj.

Govoril poslanec prof. Fr. Šuklje v 183. seji drž. zbora dne 15. decembra t. l.

Prišli smo torej zopet srečno do provizorija. Kako se je to zgodilo? Dne 5. novembra t. l. je vlada predložila državni proračun. Dne 16. novembra začela so se posvetovanja v visoki zbornici in danes,

v poeziji. Radi težavnega službovanja je obolel in šel v pokoj l. 1882 in preživel nekaj časa v Gorici, nekaj pa v Logatci pri svojem prijatelju Gruntarju. Okrevavši nastopil je z nova službo na Gradišči, od koder je krasen razgled na vso vipavsko dolino, goriško okolico, julijske planine in širno furlansko ravan.

Jako ugodno je uplival na duševni razvoj Gregorčičev tadajni profesor Ivan Šolar, (Fr. Levec „Ljublj. Zvon“ 1882, 314.) ki svojih učencev ni samo učil nego jih tudi očetovski vodil in pripravljaj na resnobno življenje: priporočeval jim je, naj bodo prvaki v vseh predmetih, da bodo mogli možje izdatno koristiti svoji domovini. Svojim dovtetnim učencem je odkril čudovito lepoto slovenskega jezika.

Med součenci mu je bil najdražji del, duhoviti in plemeniti Ivan Strus, („Zv.“ 1880, 323) o katerem pravi:

Bil meni si prijatelj prvi

Po arcu in po duhu brat.

S tem prijateljem in z drugimi tovariši učil se je srbskega in českega jezika, prebiral klasična dela raznih narodov, osobito pa se pečal s Prešernom.

V semenišču je visoko čislal blagega doktorja Hrasta, pa tudi njega samega so vsi spoštovali radi čistega možatega značaja.

(Dalje prih.)

ko pišemo dan 15. decembra, torej po preteku celega meseca, smo srečno rešili točko „centralno vodstvo ministerstva notranjih rečij.“

Kako pa je s komisijskimi obravnavami? Dovolite, da se spominjam tiste dobe, ko še nisem imel časti, biti članom tega odličnega odseka. Če ste tedaj prišli v dvorano budgetnega odseka, bila je navadno prenapolnjena od poslancev, ki niso bili člani odseka, in ki so z največjim zanimanjem sledili razpravam, kajti pri tistih obravnavah se je mogel poslušalec res česa naučiti. Idite danes v dvorano budgetnega odseka. Če ne bo ravno kakov narodnostni prepričan na dnevnem redu, bo dvorana prazna. Zanimanje za obravnave je ponehalo, poročevalci in govorniki se morajo boriti z nepaznostjo odsekovih članov, obravnave so pa tako dolge, da smo rešili šele nekoliko točk navzlic temu, da se odsek že dlje časa bavi s proračunom. Da pa poleg škode ne pogrešamo še posmehovanja imenuje se ta patvor parlamentarne obravnavanja, z dobro izmišljenim tehničnim terminom — skrajšano obravnavanje.

Neposredni gospod predgovornik je rekel, da je naša notranja politika prišla do razpotja. S svojega stališča mogel bi temu samo pritrčiti.

Tudi jaz sodim, da se sedanja situacija v parlamentu ne more vzdržati in prav sedanja budgetna razprava, ki je tako obširna, nestvarna in čisto nedostojna, je najboljši dokaz za zavožene in nevdružne sedanje parlamentarne razmere.

A združena levica prišla je s predlogom o ustanovitvi trdne večine, seveda po njenem receptu in srd združene levice, tisti silni naskok, ki je ustavil naše parlamentarno delovanje, izhaja od tod, ker vlada ali neče ali ne more pomagati levici pri ustanovitvi večine po njenem kroju.

Dovolite, da Vam s vso mirnostjo razložim subjektivno svoje menenje o tej reči. Postavljam se pri tem na stališče, katero je določeno v manifestaciji tako velike in uplivne stranke, kakor je poljski klub, stranke, o kateri bi trdil, da predstavlja v tej dvorani inkarnacijo politične modrosti. Kaj je rekel vodja poljskega kluba, ekselencija Jaworski? Formuliral je pogoje, brez katerih izpolnitve si ne more misliti trdne večine. Že tovariš Krajač dodal je še drug pogoj in jaz bi tudi še jednega pristavil ter nekaj omenil, kar je prav za prav samo po sebi umevno, kar pa je ravno v tem slučaju naglašati: da vsaka stranka, ustopivši v tako koalicijsko razmerje, mora to storiti gledé programatičnih točk z najpoštenjšimi in odkritimi nameni, skratka, dobro volje mora imeti za pošteno delovanje.

Dovolite mi, da zlasti postopanje združene levice in ravno gledé programatičnih točk in poštenja njenih namenov nekoliko preiščem. Gospoda moja, saj smo videli, da je združena levica zadnji čas nekaj storila, kar bi imenoval premembo toilette. Obklela je hkrati snežnobelo odelo narodne miroljubnosti in spravljalivosti. Izvzeti je samo častitega gospoda poslanca za Jägerndorf, ki se nam ni pokazal v tej obleki. Priznati pa moram, da je bil govor gospoda poslanca pl. Plenerja dne 17. novembra v tonu in v izvajanjih izredno zmeren in popusten.

Opozoriti mi je nadalje na to, da je sam tožil, da njegova popustnost ni našla primerne odziva pri vladi in nasprotni stranki. Malo dnij pozneje je drug odličan član združene levice, g. poslanec Sues, govoril na nekem shodu istotako zmerno, popustno in spravljalivo. Rekel je: Vsi stojimo na stališču, katero je pred nekaterimi dnevi v poslanski zbornici razložil naš visokočastiti vodja, gospod doktor pl. Plener, da so Nemci v Avstriji vedno pripravljani skleniti mir, v kolikor ni ta zoper jedinstvo države in zoper principe, od njih doslej zastopane.

Gospoda moja! To so jako lepe besede, vredne, da se jih držimo. Meni do-

kazujejo, da sedaj združena levica svoje aspiracije snuje iz naslova zmernosti in narodne spravljalivosti in da na tej podlagi želi priti do oblasti.

Takéne so besede. Oglejmo [si sedaj dejanja.]

Prav čuden slučaj je nanese, da so skoro ravno ob tistem času, ko je tu govoril senzacionalni svoj govor gospod pl. Plener, zborovali v stolnem mestu koroškem somišljeniki njegove stranke. Gospoda moja! Ta strankarski shod, ki se je vršil 13. novembra v Celovcu, ni bil strankarski konventikel; na strankarskem shodu je bilo skoro petsto somišljenikov združene levice, vsi koroški državni poslanci, večina deželnih poslancev koroških z deželnim glavarjem na čelu (Čujte! Čujte! med somišljeniki.) in kar moram posebe povdarjati, častiti gospod poslanec pl. Plener, vodja združene levice, je to priliko porabil, izreči svojo posebno zahvalo in priznanje za prireditel strankarskega shoda (Čujte! Čujte! mej somišljeniki) ter za uspešna posvetovanja.

Oglejmo si to, o čemur so obravnavali na tem koroškem strankarskem shodu, kajti to je pendant k besedam voditelja nemške levice.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Najvažnejši dogodek v notranji politiki Avstro-Ogerske je srečno doganjano sporazumljenje mej obema opozicijskima strankama hrvatskima: to novoletno darilo je svitla točka na temni sliki našega položaja. Da je ta dogodek velike važnosti, priznavajo tudi nasprotniki, kajti izvestno prouzroči promeno v odnosajih Hrvatske. Kakor znano skrčila se je opozicija v deželnem zboru hrvatskem skoro v nič in madjarški in nemški listi so hrupnim veseljem lagali v svet, da je udušena opozicijska misel v narodu ter da je vse prešlo v tabor „narodne“, recte vladne ali madjaronske stranke. Vzlic svoji avtonomiji, vzlic svojem razmerno zelo ugodnemu položaju padel je deželni zbor hrvatski tako nisko, da ni bil drugega, nego izvršujoči organ slovanofobne gospode Budimpeštanske. Padla je tiskovna svoboda, padla je nezavisnost sodnikov, padla je celo osebna svoboda: pri volitvah so igrali odločilno ulogo komandirani uradniki in pa — orožniki. Se žalostjo in strahom opazovali smo dogodke v Hrvatski, se žalostjo smo opazovali, kako prehaja gospodarstvo bolj in bolj v roke tistih, ki bi hoteli da Hrvatska postane čisto navadni komitat Ogrske. Je pa-li res prešel narod hrvatski v tabor — svojih sovražnikov? Ne! Ampak sedanji oblastneži dušili so — glas naroda. Od kje pa so ti sovražniki vzeli moč k temu? Kje drugje, nego v mejsebojnem prepiru v narodu samem. Moč sovražnikov imela je svoj izvor v razporu mej pravimi hrvatskimi rodoljubi, v razcepjanju sil naroda! To je vedel že zdavna ves svet — le tisti niso hoteli vedeti, ki so v prvi vrsti trpeli na tem. A sedaj je prišlo spoznanje in hvala bodi Bogu večnemu na tem! Sporazumeli so se razdvojeni bratje in združili so se v skupen boj proti skupnemu sovražniku. Pozno je sicer prišlo spoznanje, a vender — tako se nadejamo — ne prepozno. Avstrijsko slovanstvo pozdravlja veliko radostjo ta veseli dogodek, nadeja se, da vrže svoj odsev tudi na to polovico države naše. — Glavni glasili hrvatski pišejo seveda navdušeno o tem pričetku preporenja političnega življenja hrvatskega. „Obzor“, glasilo neodvisne stranke, se nadeja, da doganjano sporazumljenje osrči vse mlače, vspodbudi one, ki so se pogreznil v mrtvilo, oživi nade onih, ki so postali apatični ter podeli zopet vznos onim, ko-

jim je jela ginevati narodna zavost. Posebno oduševljeno piše glasilo stranke prava. „Hrvatska“, vsklikajoč: „Novo leto! Nova luč! Novo življenje! Globoko ginjeni stojimo na pragu nove, ustvarjalne dobe. — Mi dvigamo, polni pijete in nad, pogled svoj v novo dobo, ali tudi polni hvaležnosti na prebiti šoli britkosti. Narod hrvatski je trpel. Trpel je mnogo in težko in bode moral se pretrpeti mnogo in težkih neprilik. Kajti to zahteva zakon razvijanja, uspevanja in razevitanja. Ali to bode vekšalo našo srčnost: zavest in spoznanje, da morajo druga za drugo slediti vse dobe razvitka. Brez zaprek ne vzplamti nikdar borba za obstanek do popolnega oduševljenja in požrtvovalnosti. Kajti, kjer je borba, tam je napredek. — — — — — Božja previdnost je o premeni leta podarila narodu hrvatskomu velik dar, a narod vzprejme ta dar radostno in hvaležno; čuvati ga če in gojiti do onega srečnega dne, ki pride gotovo javljajoč narodu: Sedaj je Hrvatska!“

Nam Slovencem se pa pri tem vriva vprašanje, ali ne bi bilo umestno, da si vzamemo prepis najnovejših dogodkov na Hrvatskem?!

Različne vesti.

„Novičar“ se bode imenovala sobotna priloga listu „Edinost“, ki bode izhajala na dveh straneh v velikosti glavnega lista. „Novičar“ bode prinašal drobne vesti tržaške ter druge razne vesti za pouk in zabavo. Oziral se bode na trgovske, obrtne, kmetijske in delavske razmere. Včasih pa bode tudi povedal kako smešno. Cena „Novičarju“ je tako nizka, da bode to najcenejši slovenski tednik. — „Edinost“ bode izhajala odslej ob 8. uri zjutrej, „Novičar“ pa vsako soboto ob 7. uri zvečer.

Zaročenje. Radostnim srcem smo izvedeli, da se je dražestna gospodičina Marica Rajmundovna Mahorčič iz Sežane zaročila koncem minolega decembra z veleučnim doktorjem, gospodom Dragotinom Trecom iz Celja. — Mohorčičeve družine osebni prijatelj, gosp. M. A. Lamurski, zložil je o tej priliki ta-le sonet:

Ali, jak nezvestiny mladizence
Komu slubny splatas vlenec?
A. Miclevster.

Mladuj veselo še na domovini;

A kmalu, kmalu dan zeleni svane;

Moté odideš v solzah iz Sežane

Okrasit druge dvore na Savini.

Rojakinjam ostaneš vsem v spomini,

Čuteče prsi za Te bodo vžgane,

IskreneTi družice vedno vdane,

Čestita v vsej Savinjskej boš dolini!

Mirisno cvetje naj Te zmer okraša,

Arhangeljski naj zbor Ti pesni peva,

Rastoča sreča naj Te zmer opaša!

Istino dobro naj Te vedno venča,

Cvetoča ljubav naj Te zmer ogreva,

A božji duh naj mirno Te obsenča!

Častitamo mladim zaročencema i mi!

Iz Podgrada piše se nam dne 29. dec.:

„V današnji seji občinskega zbora prečital je župan odlok ministerstva na pritožbo županstva proti nemškim dopisom od strani c. kr. uradov. Ministerstvo ukazuje, da se ima dopisovati v slovenskem jeziku, ker nemški ni deželni jezik. Zbor sprejel je to velevažno vest z navdušenimi živio-klici. (Prosimo, preskrbite nam prepis omenjenega odloka. Op. ur.)

Kazenska razprava proti magistratskemu asesorju dr. Artico. (Konec). Dr. Gregorin odgovarja, da za zastopanje za drug sploh ni merodajen § 18 navedenega zakona, ki ima le posebno določbo gledé civilnih pravnih opravil, nego da je merodajen v prvi vrsti § 15 istega zakona, kateri principijelno izraža, da zastopa zadruge predstojništvo pred sodiščem in izven sodišča, ne razločuje mej civilnimi in kazenskimi opravili. Naravno je pa, da sme

predstojništvo ulagati tudi kazenske tožbe, s katerimi brani čast društva, ako sme celo veljavno nalagati društvu civilne dolžnosti. Braniti napadeno čast društva ni pa le pravica nego celo dolžnost predstojništva.

Po izcrpljenju tega preudicijalnega prasanja dá g. sodnik prečitati odgovor slavnega magistrata na goriomenjeno prasanje sodišča gledé javnosti uradne sobe g. asesorja dr. Artico. Magistrat v tem odgovoru pravi, da po njegovem skromnem menenji uradna soba asesorja ni toliko javna, kolikor to zahteva kazenski zakon v Ših o razžaljenju časti.

Asesor da je načelnik dotične sekcije ter da kot tak nima neposredno posel s strankami, katere nimajo svobodnega pristopa (libero accesso) k asesorju. Koncem odgovora pristavlja še magistrat, da po njegovem menenji od gosp. dr. Artico izučene besede niso žaljive.

Pri tem stavku g. sodnik ne more vzdržati vzklika: „Oho, tu se nam dajejo nekakolekcije!“

Zadobivši besedo g. dr. Hortis, izjavlja, da temu dopisu nima ničesa pristaviti.

G. dr. Gregorin najprej izjavlja, da je slavní magistrat prekoratil svojo kompetenco, ko se je umešaval v prasanja, katera ima rešiti le sodnik, ker so ista pravne značaja; najbolj pa se mora čuditi, da se je slavní magistrat tako daleč spozabil, da je dajal celo navete g. sodniku. Magistrat se nikakor ni imel pečati s kvalifikacijo, katera je stvar sodnikova, nego imel je le jednostavno odgovoriti, obstaja-li gledé uradne sobe gosp. asesorja Artico kak poseben predpis ali ne.

Ker ne obstaja v tem obziru noben poseben predpis, ni dvoma, da je uradna soba gosp. asesorja dr. Artico javen kraj v zmislu kazenskega zakona, ker v istej opravlja asesor javne uradne posle ter sprejema stranke v obrtnih stvarih, katerim je dovoljen prost pristop, v kolikor momentano uradna opravila dopuščajo. Koncem stavi predlog, da se presliči g. Gerdol kakor svedok o okolnostih, da je inkriminirane besede čulo več uradnikov, ki so prihajali v uradno sobo dr. Artica v času, ko je isti na ves glas več kakor desetkrat ponavljal razžaljive besede; in o nadaljni okolnosti, da so morali slišati besede tudi uradniki v stranskih sobah, ker je gosp. Artico, ki ima že po naravi močan glas, na ves glas upil.

S tem da je razžaljenje storjeno ne le javno, nego tudi pred več ljudmi.

Gosp. dr. Hortis se protivi temu predlogu trdeč, da je s tem premenjena podlaga tožbi.

Gosp. sodnik sklene, da se ugodí zahtevi tožiteljev, ker ni s navedenimi okolnostmi nikakor izpremenjena podlaga tožbi, nego ista tožba le popolnjena in ker sme stranka v vsakem trenutku predlagati nova dokazila.

Gosp. Gerdol, preslišan kakor svedok, potrjuje popolnoma navedbo gospoda dr. Gregorina.

S tem bilo je sklenjeno dokazno postopanje.

V svojem obtožnem govoru se g. dr. Gregorin noče baviti s prasanjem je-li predstojništvo zadruge bilo opravičeno po zakonu, ne da skliče občni zbor, uložiti samo ob sebi kazensko ovadbo; istotako se noče baviti s prasanjem, je-li uradna soba toženega g. asesorja javen kraj ali ne; jedno in drugo prasanje je že izcrpljeno tekotom razprave. Prohaja na prasanje, je-li izraz: „Voi fate per la Russia, voi perderete perfino la fede“, žaljiv ali ne. O tem da ni dvoma. Toženeč dolžil je z navedenimi besedami društvo in tožitelja g. Gerdola se avstrijsko-patriotičnega in se katoliškega stališča zaničljivih lastnosti in misli. „Rojansko posojilno in konsumno društvo“ je okoličansko-slovensko društvo. Slovenski okoličani tržaški bili so in so še vedno zvesti Avstrijci in katoličani in so ponosni na te lastnosti. Kdor jim očita nasprotno, žali jih globoko. Toženeč ni

imel nobenega povoda predbacivati tožiteljem, da delajo za Rusijo in proti katoliški veri. Predloženje slovenske prošnje ni opraviče povod za to. Vrh tega je bilo tožeče društvo še tako kulantno, da je priložilo iz posebne uljudnosti italijanski prevod, akoravno ima le slovenski poslovni jezik.

V tem ravnanju tiči toraj posebno sovražstvo. Sotožitelj g. Gerdol pa je žaljen še posebe in sicer dejansko s tem, da je toženeč zaničljivo vrgel proti njemu predložene mu spise.

Dokazano je, da se je razžaljenje vršilo ne le javno, temveč tudi pred več ljudmi; zahteva toraj, da se toženeč kaznuje po vsej strogosti zakona.

Branitelj v kratkih besedah taji, da bi bil izustil toženeč inkriminirane besede v zmislu zatožbe ter jednostavno izjavlja, da tudi ko bi bile inkriminirane besede v resnici tako izrečene, kakor veli tožba, ne bi jih bilo amatrati za razžaljivo. Sicer se sklicuje na prejšnje izjave ter dostavlja, da ni opravičen „ukor“ zastopnika zatožbe proti magistratu, da bil namreč isti prekoratil z navedenim dopisom svojo kompetenco.

G. sodnik proglasi na to razzodbo, s katero je toženeč spoznan krivim prestopka razžaljenja časti ter obsojen pötem izrednega poljšanja kazni in spremembe kazni na 50 gold. globe ali pa, v slučaju neziterljivosti, na 5 dni zapora; istotako mora povrniti pravdne stroške, ki se proglášajo kot iztirjljivi.

V nagibih naslanja se razzodba bistveno na nazore zatožbe ter odločno naglašá, da so inkriminirane besede težko žaljenje za avstrijsko-dinastični in katoliški čut tožiteljev.

V odmerjenju kazni pod najmanjšo mero, katera mera je en mesec, imela je razzodba osir na nedolžno družino toženečovo.

Branitelj prijavi je takoj vsklic; tožitelji pridržali so si tridnevno dobo.

S tem je končala za nas tržaške Slovence zanimiva obravnava v prvi instanci. Nadaljevala se pa bodo še pred vsklicom sodiščem ter bodemo svoječasnó poročali o končnem isidu.

Tržaški mestni svet. V petek zvečer, dne 31. dec. p. l. je bila zopet seja. Asesor Parovel je odgovoril v imenu župana na interpelacijo svet. Nabergoja, stavljeno v predzadnji seji radi table okrajnega načelnika na Proseku, da se slovenski napis ni napravil po odredbi magistrata. Sicer pa gre tu le za malo tablico na hiši okrajnega načelnika. Ker je ta tablica postala nerabna po vremenskem uplivu, popravila jo je roka, za to povsem nesposobna, tako, da se je izročila magistratu, kateri studira sedaj, kako bi se dala ta zadeva urediti.

(Seveda, za to je treba dolgotrajnih študij, kako se obesi mala tablica na hiši okrajnega načelnika. Gospóda postajejo res smešni. Op. ured.)

Na to se je nadaljevala razprava o proračunu za leto 1893. Pri poglavju „Voda, ceste in pota“ naglašal je svetovalec Burgstaller potrebo vodnjaka na Opčinah zahtevajoč, da se v ta namen postavi v proračun svota 3000 gld. Isto tako bi bil potreben vodnjak na Kontovelju. Svet. M. Luzzatto pravi, da ni dopusten ta predlog, kajti mestni statut zahteva, da preide vsaj 6 mesecov, predno se sme zopet razpravljati o kakem predmetu, ki je bil že enkrat v obravnavi. (Predlog o vodnjaku na Opčini se je namreč že zavrgel nedavno. Op. ur.) Burgstaller ponavlja svojo trditev, da je neobhodno potreben omenjeni vodnjak, a Luzzatto ostaja pri tem, da se je treba ravnati po statutu. — Svet. Nabergoj interpeluje, kaj je z njegovim predlogom, stavljenim dne 17. septembra 1890 in tikajočim se vprašanja, kako preskrbeti sv. Križ s potrebno vodo. Asesor Pimpach odgovarja na to interpelacijo, da se je to vprašanje proučevalo. Poizvedanja so do-

gnala, da bi tak vodnjak stal 4000 gld., dočim bi ga potrebovali le nekoliko dni. — Nabergoja niso zadovoljila poizvedanja. Vodnjak bi rabil 3—4 mesece, prosi torej župana, da bi se za to zanimal pri dotičnih organih. Prosi tudi, da bi se kaj ukrenilo glede potoka v Rojanu, čegar umazana in motna voda teče mimo šole, cerkve, vojašnice do najživahnejše ceste

G. župan izjavlja, da ne mere dati na glasovanje predloga Burgstallerjevega (zastran vodnjaka na Opčinah.) Kar se tiče potoka v Rojanu, je stvar že proučena popolnoma, a stroški bi bili preveliki. Vsakako pa dospo mestnemu svetu še drugi predlogi v tej zadevi. Tudi glede sv. Križa so se vršila poizvedovanja, a tudi tu bi bili stroški preveliki. Sicer pa, ako želi g. Nabergoj, se prouči stvar še enkrat in predloži mestnemu svetu. — Potem so vspregjeli vse poglavje in tudi kredit 4000 gld. za pokritje potoka v Gvardijeli; brisali pa so 4000 gld. namenjenih za novo cesto do šole v Barkovljah.

Svet. Burgstaller opozarja, da so zidovi ob prostoru pred cerkvijo sv. Justa zelo slabi. Župan odgovarja na to, da se že delajo načrti, kako popraviti te zidove.

V namen pokritja primanjkljaja predlaga finančni odtok: Vlado je naprositi, da prepusti mestu za prvih 5 let bivši odbitek od državne užitnine. Ta določba naj bi se uveljavila posebnim zakonom z dne 1. januarja. — Svet. Burgstaller je proti temu predlogu, ker je ta odbitek ljudstvu na dobro. Console in Cambon sta za predlog, R. Luzzatto je proti. Slednjic se je vendar vspregjel ta predlog z nekim dostavkom podpredsednika Dompierija.

Zaključujoč sejo voščil je župan vsem svetovalcem: Srečno novo leto!

Lahonski manevri. Bliža se konec poslaništvu mestnih svetovalcev in zajedno deželnih poslancev v Trstu. V par mesecih bodo volitve v mestni zbor in volilci zopet poklicani na volišče. Čeprav ima gospodujoča stranka v Trstu volilce tako rekoč na vrvi ter počenja z njimi, kar sama hoče (kajti ne dopušča, da bi se njih številu zakonito povečalo), vendar mora ob tacihi prilikah vredi nekoliko prahu v oči svojim lehkovernim somišljenikom ter jih zavarati za prihodnje volitve. Boljše si toraj ni mogla izmisliti, nego da je znova pogrela vodovod Reke v Trst ter zboljšanje plač mestnim uradnikom in sploh magistratnim podrejenecem. Gledé vodovoda se je namreč po lahonskih organih in v mestnem zboru zadnje dni na široko razpravljajal ter se koncem potrdil — projekt. Izvršitev tega bode pa zahtevala še mnogo troškov, a Trst vdobi vodo, kedar jo Bog pošlje, kajti mestni svetovalci bodo po izvršenih volitvah že davno pozabili na vodovod. Zajedno je svet. D'Angeli izgotovil načrt zboljšanja plač vsem magistratnim uradnikom in podrejenecem, a predlog je k sreči propal že v mestnem odboru. Sedanjim mestnim svetovalcem pa vendar še ostane čast, da so imeli v o l j o zboljšati itak dobri položaj svojih ljubljencev — uradnikov, kateri so zajedno najboljši magistratovi agitatorji o priliki volitev. Najznamenitnejše je pa to, da sedanji mestni svetovalci nikakor ne poštevajo potreb okolice, na katere so popolnoma pozabili v mestnem proračunu ter so okolici odmerili le najmanjšo mrvice, koje bi tudi prezrli, da jih niso naši poslanci opozorili na to. To bodi okoličanom v pouk, kako skrbi za nje mestni magistrat, koji pa ve pobirati visoke občinske doklade od našega ljudstva. Pri bližajočih se volitvah gledé naj okolice, da si izbere čestero razumnih mož za svoje zastopnike, da bodo vsaj odkrivali rane, ki bolé toli trpene tržaške okoličane! —

Veliki koncert z igro in plesom. Slovenska pevska društva v Trstu in okolici: „Adrija“ iz Barkovelj, „Hajdrih“ s Proseka, „Pevsko in bralno društvo“ z Opčin, „Slava“ od sv. M. Magdalene spodnje, „Slovansko pevska društvo“ iz Trata, „Sve-

toivanski pevci“, „Volesila“ iz Škednja in „Zarja“ iz Rojana prirede veliki koncert z igro in plesom, v soboto dne 7. januarja 1893. ob 8 uri zvečer, v krasno ozaljšanem gledališču Fenice s prijaznim sodelovanjem združenih tamburašev „Tržaškega Sokola“, tamburaškega zbora Proseškega in „Bralnega društva“ od sv. Ivana ter „Dramatičnega odseka „Tržaškega Sokola“. — Razpored: 1. I. „Koračnica“, svira vojaška godba 2. M. A. Mangold: „Moj zavijač“, zbor pojo skupni zbori. 3. J. Kocjančič: „Danes tukaj, jutri tam“, mazurka, udarajo skupni tamburaški zbori. 4. I. N. Škraup: „Byvali Čechovci“, zbor, pojo skupni zbori. 5. S. Katkič: „Viena e hrvatskih narodnih popevaka“ udarajo skupni tamburaški zbori. 6. Dr. B. Ipavec: „Kdo je mar?“ zbor s tenor in bariton samospevom, pojo skupni zbori s spremljevanjem vojaškega orkestra. 7. „Županova Micika“; šloigra v dveh dejanjih, spisal Ant. Linhart. II. Ples — Združene pevske zbere vodi g. Srečko Bartelj, tamburaške pa g. drd. Josip Abram. — Pri koncertu in plesu svira orkester c. in kr. pp. št. 97 iz Pulja. — Blagajnica se odpre ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Ustopnina: V parter za koncert in ples 50 kr., sedeži od I. do V. vrste 30 kr., od V. naprej pa 20 kr. Vstopnina na galerijo samo h koncertu 20 kr. — Ker je čisti dohodek namenjen v korist sodelujočim zborom, družbi sv. Cirila in Metoda in dijaški kuhinji v Trstu, torej se radodarnosti ne stavljajo meje. — Veselica vrši se pri vsakem vremenu. — K obilni udeležbi vabi uljudno Združeni odbor.

Od jutri naprej se bodo vstopnice in sedeži prodajali v gledališču.

Glavna skušnja za veliki skupni koncert bode v petek, dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne v pivarni „Al Giardinetto“ nasproti vrta Rossetti. Vsi gg. pevci se pozivljajo najnujnejše, da pridejo točno ob navedeni uri v imenovano pivarno. Uhod je iz ulice „Rossetti.“

Silvestrov večer obhajal se je primerno v tržaški čitalnici in dvorani Mallyjevi. V čitalnici so se zbrali člani tega društva v primernem številu in je predsednik g. Anton Truden pozdravil novo leto lepim nagovorom, nadehlenim pravim rodoljubjem slovenskim. — V Mallyjevi dvorani se je zbralo obilo drugega občinstva. Zabava je bila tu — kakor v čitalnici — zelo animirana, na čemur se je zahvaliti veseličnemu odseku „Trž. podp. in bralnega društva“, vrlim pevcem, deklamovalki gospodičini Schmidtovi in drugim sodelujočim.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo prvi dan leta v gostilni „Alla bella vedutta“ 3 gld. 37 $\frac{1}{2}$ kr. — Novi bazoviški pevci, zameteni v gostilni Urbančičevi, nabrali 4 gld. 2 $\frac{1}{2}$ kr. — Rajmund K. 40 kr. — Za vošilo novega leta nabrali plesalci del. podp. društva 2 gld. 88 kr. — Vesela družba v via della Muda „Al' Istria“ zbrala 70 novč.

Zima. Dolgo je odlašala, a sedaj se je oglasila z vso svojo strogostjo. Predvečeranjim imeli smo zimski dan, kakoršnega ne pomnijo ljudje že mnogo let. Pritiskal je za Trst nenavaden mrz, burja je žvižgala odurne in grozne svoje melodije počeč ljudem snežnice tako občutno v obraz, da te je kar skolelo in da so se morali oni, koje je borba — za kruh prisilila na ulico, zdaj pa zdaj ustavljati, ker niso vedeli, kje stoji. A tudi komičnih prizorov ni manjkalo: tu je eden telebnil na tla; tam sta zopet dva butnila drug ob drugega, kakor da se hočeta boriti; kje drugje zopet je slavná in znana naša „mularija“ uganjala svoje burke itd. itd. Ves promet z vozovi skrčil se je seveda akoro do ničle in samo ob sebi je umevno, da so imeli vlaki deloma zámudo ali pa so popolnem izostali.

Tudi zimski čas ima svojo poezijo, pravijo. Da, to je res: ali za tiste reveže, ki nimajo česa obleči; ki ne vedo, kam bi

zvečer položili svojo trudno glavo, za očeta, ki ne ve, kako bi potolažil svojega, mraza in gladu drhtečega otroka — je to grozna poezija; v tej poeziji je izražena srca pretresujoča tragika človeškega življenja, spojenega se siromaštvom.

V Brkinih o Božiču. Mir ljudem na zemlji! Da, mir! A žalosti je tudi. Posebno sem se razžalostil, ko sem slučajno naletel na odlok, s katerim se naš jezik tako neusmiljeno kvari! Kdaj vendar bomo dobivali spise v pravilnem našem jeziku? Evo vam omenjeni odlok. Sodite sami:

9252

Pošto Vi ste bil odsujen, radi krađe zverjadi na 2 dni zapora c. k. okr. glavarstvo zakrati vam u smislu § 17 oružniga Pat. 24/10 1852 zak. št. 223 prosila odprava novoga oružni listoga za lovnico i u smislu § 6e zak. 30/6/886 št. 12 u vreme od 3 godina odprava novoga lovskega listoga.

Prosto vam je za rekurirati na Visoko c. k. namjestništvo do 14 dana.

Bileg staru oružni listu priljepil od po 1 se prilaze.

Volosko, 9. novembra 1892

C. kr. okrajni glavar.

Posnemanja vredno. Barkovljani, praznujuči „Silvestrov večer“ v krčmi „Obrtniškega društva“, nabrali so v podporo domačega pevskega društva 6 gl. 34 nvč. in za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti 5 gl. 13 1/2 kr., — skupaj tedaj gl. 11.47 1/2 nvč. Za imenovano podružnico nabrani znesek se prišteje svoti, ki se nabira, da postane „Adrija“ pokroviteljica družbe sv. Cirila in Metoda.

Promet na tržaški pošti povodom božičnih praznikov. Na tukajšnje pošto se je oddalo o božičnih praznikih 24.537 poštih pošiljatev, in sicer: 23.168 komadov voznega blaga, 1369 denarnih pošiljatev.

Stavljenje kôz. Ker se je primerilo nekoliko slučajev kôz, opozarja mestni magistrat prebivalstvo na dobroto cepjenja kôz kot najboljšega sredstva proti razširjanju te nevarne bolezni. Da se občinstvo lože poslužuje tega pripomočka odredil je mestni magistrat, da boče zavod za cepljenje dra. Tedeschi-a (Androna dell' Olmo št. 1) vsak dan odprt od 1. do 2. ure popoldne.

Pozor! Na Dunaju krožijo sedaj ponarejeni desetaki. Umestno je torej, da je previdno slavno občinstvo, kajti ti desetaki se utegnejo zatrositi tudi v naše mesto. Da se občinstvo lažje varuje škode, opozarjamo je, da stoji na ogrski strani ponarejenih desetakov pri podpisih A. Moser, dočim je na pravih A za priimkom. Na pravih bankovcih obstoji veliki monogram na srednjem polju ogerske strani iz črk „O. M. B.“, na ponarejenih pa je ta, kakor na nemški strani, namreč: „O. U. B.“

Izpred sodišča. 18letnega Josipa Kocijančiča iz Velikih Loč, okraja podgrajskega, obsodilo je tukajšnje deželno sodišče radi težke telesne poškodbe na 6 mesecev ječe. — 49letnega seljaka Petra Dudineja, toženega radi nevarnega žuganja, pa je spoznalo nekrivim.

Vlomili so nepoznani tatovi v stanovanje Mihaela Sacherja, Piazza del Fieno št. 1, ter so odnesli svoto 300 gl.

Zgorela je 7letna deklica Stefanija Moschett, bivajoča v ulici della Pietta št. 13. Kakor je že obsojanja vredna navada, pustili so otroka samega na domu. V sobi je bila posoda z žrjavico. Približavšemu otroku vnela se je obleka in zgorel je v groznih mukah, ne da bi bil kedo prihitel na pomoč. Dogodek ta je napravi najboljši utis po vsej okolici.

Národní koledar

za navadno leto 1893

se dobiva pri uredniku našega lista.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

Janez Milič

veleposesnik v Repniču

danes, po kratki ali mučni bolezni, previden sv. zakramenti za umirajočee, blago v Gospodu zaspal.

Pogreb pozemeljskih pokojnikovih ostankov je bil dne 30. decembra pr. leta ob 10. uri predpoludne.

REPNIČ 3. januarja 1893.

Žalujejoči ostali.

Zahvala.

Podpisana rodbina se zahvaljuje najiskreneje vsem onim, ki so skazali poslednjo čast našemu očetu, oziroma soprogu, gospodu

Janezu Miliču.

Osobito zahvaljuje prečastito duhovščino, sorodnike, pevsko društvo „Hajdrih“ s Proseka na obilnem trudu in ganljivem petju in vse one odlične narodnjake in prijatelje ranjoege na Proseku, ki so se potrudili k pogrebu.

Še enkrat: Srčna hvala!

REPNIČ, dne 3. januarja 1893.

Rodbina Milič.

„Slovanski Svet“

politiški, znanstveni in leposlovni polmesecnik, ki je doslej izhajal na 16 straneh, boče z novim letom povečan na 20 velikih stranih, pri dosednji ceni.

Program tega lista je neizpremenjen: nacionalna avtonomija vseh narodov avstro-ogerskih, zagovarjanje historičkih pravic narodov, posebno tudi hervatskega, katero vključuje po zgodovinskih aktih neporušno tudi Slovence; slovanska kultura in tezanje po obče slovanskem jeziku s pridržanjem sedanjih literaturnih jezikov; tezanje za povratom cirilometodijske cerkve; oživljanje zavesti o slovanskem gospodarstvu, tradicijonalni umetni obrtnosti in raznoteri umetnosti slovanski.

L. 1893 boče odmerjal povečani prator posebno slovanskemu leposlovju in kritiki o njem. Pošteval boče v veči meri slovenske razmere, pri tem oziral se posebno tudi na slovensko učitelstvo, dijaštvo in ženstvo. L. 1893 podá kritično razpravo o zgodovini cirilometodijske cerkve med Jugoslavlani, posebno Slovenci. Razpravljaj boče tudi jugoslovanski epos, posebno z ozirom na Kraljeviča Marka. V izvirknih lepih del slovanskih, specialno ruskih in jugoslovanskih, boče podajal odlomke s primernim tolmačenjem, drugače pa v prevodih.

V „Ogledu po slovanskem svetu“ boče zabeleževal in označeval razne dogodke in delovanje na slovenskih in vseh slovanskih zemljah. V zaglavju „Književnost“ boče tudi nadalje navajal knjige in časopise vseh slovanskih narodov, posebno take, ki govoré o slovanski kulturi ali so zares v zvezi s slovanstvom.

Na posebnih prilogah boče priobčeval tudi inserate zlasti o literaturi slovanski. Cena lista je: na leto 4 gl., na pol l. 2 gl., na četrt l. 1 gl.; za dijaštvo in učitelstvo 40 kr. menj na leto. Naročnina se pošilja uredništvu v Trst.

Uredništvo „Slovanskega Sveta“.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, st. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirčuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 27 104

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini

št. 2, se priporoča tržaški slovenski gospódi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovjši parizki in dunajski modi. Zagotavlja točno po potrebo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 12-52

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v hiši Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine

iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille) v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz št. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Mollin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Alojzij Suppanz

urur, Corso št. 39. 8-104
Prodaja in popravlja ure.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-48 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barr, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angloškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barr, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelov kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazehi zadavica, rora, zapala ustljuh itd.

mogu se u kratko vrijeme izliočiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina sjajnega uspeha

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu

Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevu sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svijeta. 11-52

Nič več kašlja!

PRŠNI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 noč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri z. prtem truplu, žlezočnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 noč.

Plaster in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelji koži — cena 3 plasterov za kurja očesa 20 nvč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edino zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubie. 9-10

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Ciozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnemu naklonjenosti slavnega občinstva. Ponižni

104-34 P. Favero.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni. 96-100

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg Poštne pošiljatev izvršujejo se neutogoma.

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, dobiva se v tiskarni

DOLENC

Piazza della Caserma št. 2.

po 40 kr., trdovezan 60 kr.

Tiskarna Dolenc v Trstu.